

Sygn. akt VI U 1/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2016 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołania: R. A.

od decyzji: Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 8 grudnia 2014 r., znak: (...)(...)

w sprawie: R. A.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę rodzinną

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonej R. A. prawo do renty rodzinnej od dnia 1 grudnia 2014 roku do dnia 30 listopada 2017 r.;

II stwierdza odpowiedzialność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VIU 1/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. po rozpoznaniu wniosku R. A. z dnia 23 października 2014 roku odmówił przedłużenia wnioskodawczyni uprawnień do wypłaty renty rodzinnej od 1 grudnia 2014 roku. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy powołał się na orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 3 grudnia 2014 roku, w którym uznano, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Odwołanie od tej decyzji wniosła ubezpieczona domagając się zmiany decyzji i przyznania jej prawa do renty rodzinnej na dalszy okres. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazywała, że od 20 lat pobiera rentę z tytułu niezdolności do pracy. Grupę inwalidzką uzyskała już w 1988 roku i od tamtej pory stan jej zdrowia nie uległ żadnej poprawie. Regularnie leczy się u specjalistów: diabetologa, kardiologa, okulisty i neurologa. Od początku swojej choroby nie miała żadnych szans na całkowite wyleczenie. W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania powołując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje. Ubezpieczona R. A. urodzona (...)

[**Ubezpieczona** 00:02:30.618]

Nie, nie,...). Mój mąż urodził się (...)

[**Przewodniczący** 00:02:32.298]

P..., przepraszam urodzona

[**Ubezpieczona** 00:02:36.718]

(...)

[**Przewodniczący** 00:02:37.058]

Proszę. Urodzona (...) w okresie od 29 stycznia 1994 roku do 30 listopada 2004 roku uprawniona była do renty rodzinnej. W dniu 23 października 2014 roku ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. Orzeczeniem z dnia 12 listopada 2014 roku lekarz orzecznik ZUS ustalił, iż ubezpieczona jest nadal częściowo niezdolna do pracy do 30 listopada 2017 roku. W wyniku złożenia zarzutu, zgłoszenia zarzutu wadliwości tego orzeczenia komisja lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 3 grudnia 2014 roku ustaliła, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Ubezpieczona R. A. posiada wyuczony zawód krawcowej i w tym zawodzie przepracowała wiele lat. Także obecnie wykonuje pracę jako krawcowa w wymiarze 3/4 etatu. W celu zweryfikowania stanowiska organu rentowego opartego na orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS ustalają, ustalającym, iż ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych, z opinii zespołu biegłych sądowych w składzie internista, reumatolog, kardiolog, endokrynolog, ortopeda, pulmonolog, psycholog oraz specjalista medycyny pracy. W opinii z dnia 5 listopada 2015 roku karta 29, 30 akt sprawy biegli sądowi rozpoznali u ubezpieczonej następujące schorzenia: cukrzycę typu I leczoną analogami insuliny źle wyrównaną z retinopatią nieproliferacyjną i polineuropatią czuciową, nadciśnienie tętnicze, sarkoidozę postać węzłową przebytą w 2000 roku oraz przebyte zaburzenie depresyjne. Na podstawie przeprowadzonego badania przedmiotowego materiału lekarskiego znajdującego się w aktach sprawy i wyników badań dostarczonych przez ubezpieczoną biegli sądowi ustalili, iż ubezpieczona jest nadal częściowo okresowo niezdolna do pracy od 1 grudnia 2014 roku do listopada 2017 roku. Niezdolność do pracy istniała w chwili śmierci męża, ponieważ przyczyną orzeczonej częściowej niezdolności do pracy była niewyrównana cukrz., jest niewyrównana cukrzyca z powikłaniami, na którą ubezpieczona choruje od 18 roku życia. Biegli sądowi zgodzili się z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS. Natomiast nie podzielili orzeczenia komisji lekarskiej ZUS, ponieważ stwierdzili brak poprawy stanu zdrowia badanej od ostatniego badania orzeczniczego z dnia 3 listopada 2011 roku. Biegli podkreślili, iż pomimo hospitalizacji szpitalnej w listopadzie 2013 roku modyfikacji leczenia insuliną nadal są objawy cukrzycy źle wyrównanej potwierdzone badaniami laboratoryjnymi, wysokimi poziomami cukru oraz badaniem przedmiotowym. Podstawą... Biegli sądowi dodali także, iż podstawą uznania niezdolności do pracy ubezpieczonej były te same dowody, którymi dysponował organ rentowy w postępowaniu administracyjnym. Zastrzeżenia do tej pisemnej opinii zgłosił w piśmie procesowym z dnia 16 lutego 2016 roku karta 46 akt sprawy organ rentowy. Powołując się na stanowisko przewodniczącego komisji lekarskich pełnomocnik organu rentowego wskazywał, że podczas badania przez komisję lekarską nie stwierdzono istotnych powikłań cukrzycy. Opiswane przez biegłego endokrynologa powikłania cukrzycy pod postacią polineuropatii czuciowej oraz retinopatii nieproliferacyjnej nie są istotne funkcjonalnie. Biegły endokrynolog podnosił organ rentowy oparł się na nieaktualnym badaniu (...) równym 9,7 z 2014 roku. Z wywiadu zawodowego wynika, że badana pracuje w wyuczonym zawodzie szwaczki co pomimo stwierdzonego schorzenia przeczy zdaniem organu rentowego istnieniu częściowej niezdolności od pracy. Organ rentowy w związku z tymi zastrzeżeniami wnosił o ustosunkowanie się przez biegłych do tych zastrzeżeń w opinii uzupełniającej, a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku o oddalenie odwołania. Sąd Okręgowy częściowo uwzględniając wniosek organu rentowego dopuścił na rozprawie dowód z ustnych wyjaśnień specjalisty endokrynologa, a więc specjalisty z tej dziedziny medycyny, który, które odpowiadało schorzeniu, na które cierpi ubezpieczona i które według biegłych stanowiło podstawę do orzeczenia dalszej częściowej niezdolności do pracy. Biegły sądowy na rozprawie wyjaśnił, iż u ubezpieczonej występuje niewyrównana cukrzyca o czym świadczy aktualne badanie na dzień przeprowadzania postępowania orzeczniczego przez organy orzecznicze ZUS z 2014 roku. Pożądany poziom cu, tego badania wynosi 7 czy poniżej 7, a w badaniu stwierdzono wysoki poziom 9,7. Biegły sądowy wyjaśnił także, iż jakie są skutki cukrzycy źle wyrównanej dla możliwości zarobkowych ubezpieczonej. W sposób przekonujący wyjaśnił on, iż niedocukrzenia oraz wysokie poziomy cukru stwarzają dla ubezpieczonej określone zagrożenia podczas wykonywania pracy zgodnej z poziomem posiadanych przez ubezpieczoną kwalifikacji zawodowych w zawodzie krawcowej, gdzie wykonuje ona pracę przy maszynie. Podkreślić także należy, że o częściowej niezdolności do pracy orzekł w związku z niewyrównaną cukrzycą biegły sądowy specjalista medycyny pracy. Biegły endokrynolog wyjaśnił również, że niewyrównana cukrzyca stwarza zagrożenia utraty przytomności w

czasie wykonywania czynności zawodowych przez ubezpieczoną. W ocenie Sądu Okręgowego wyjaśnienia biegłych, biegłego endokrynologa na rozprawie w sposób niebudzący wątpliwości wiarygodny potwierdziły występowanie nadal u ubezpieczonej częściowej niezdolności do pracy. Dowód z opinii pisemnej biegłych sądowych w połączeniu z ustnymi wyjaśnieniami biegłego sądowego endokrynologa na rozprawie miał w ocenie Sądu na tyle dużą i znaczącą moc dowodową i wiarygodność, iż pozwalały na dokonanie w sprawie merytorycznych ustaleń w tych okolicznościach, które są istotne co do tych okoliczności, które są istotne dla rozstrzygnięcia sporu, a więc w kwestii istnienia u ubezpieczonej, a występowania u ubezpieczonej dalszej okresowej niezdolności do pracy od 1 grudnia 2014 roku do 30 listopada 2017 roku. Dokonując subsumcji właściwych przepisów prawa materialnego do ustalonego stanu faktycznego w pierwszej kolejności wskazać należy, iż zgodnie z artykułem 70 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tekst jednolity Dziennik Ustaw z 2015 roku pozycja 748 z późniejszymi zmianami: Wdowa ma prawo do renty rodzinnej jeżeli w chwili śmierci osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy#. Właśnie przesłanka niezdolności do pracy ubezpieczonej była między stornami sporna. Jak wyjaśnił, jak wyjaśniło postępowanie dowodowe ubezpieczona jest nadal od chwili śmierci męża częściowo niezdolna do pracy, zatem zachowuje prawo do renty rodzinnej na dalszy okres zgodnie z unormowaniami artykułu 65 Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z artykułem 67, 68 i 70 ustępem 1 punktem 1 ustawy emerytalno-rentowej. Wskazać przy tym należy, że artykuł 12 i artykuł 12 ustęp 1, 2 i 3 Ustawy emerytalno - rentowej stanowi, iż niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub okresowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolności do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji zawodowych. Z kolei zgodnie z przepisami artykułu 13 ustępu 1 powołanej ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się, po pierwsze stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, po drugie możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne. Biegli sądowi uwzględniali powyższe ustawowe kryteria oceny niezdolności do pracy ubezpieczonej a odnosząc się jeszcze do zastrzeżenia organu rentowego zgłoszonego w piśmie procesowym z 16 lutego 2016 roku karta 46 akt sprawy, iż z wywiadu zawodowego wynika, że badana pracuje w wyuczonym zawodzie szwaczki co pomimo stwierdzonego schorzenia przeczy istnieniu częściowej niezdolności do pracy podkreślić należy, że zdaniem Sądu Okręgowego, że zastrzeżenie to oparte jest na wadzie konstrukcyjnej, której nie dostrzegał w toku procesu organ rentowy. Ubezpieczona wprawdzie pracuje w wyuczonym zawodzie szwaczki ale w ograniczonym wymiarze czasu pracy, a więc tylko w zakresie zachowanej częściowej niezdolności do pracy. Natomiast organ rentowy tej okoliczności nie dostrzegał wskazując, że samo wykonywanie przez ubezpieczoną tego rodzaju zatrudnienia świadczy o jej zdolności do pracy. Dlatego mając na uwadze powyższe rozważania i argumenty Sąd oraz ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy na podstawie artykułu 477 ze znacznikiem 14 paragraf 2 Kodeksu postępowania cywilnego w związku z powołanymi przepisami prawa materialnego zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej na dalszy okres orzeczony w opinii biegłych sądowych. W punkcie drugim wyroku Sąd Okręgowy na podstawie artykułu 118 ustępu 1a Ustawy emerytalno - rentowej stwierdził odpowiedzialność organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ rentowy ponosi, bowiem odpowiedzialność za wadliwie, za oparcie swojej decyzji na wadliwym obiektywnie orzeczeniu komisji lekarskiej ZUS, a okoliczności sprawy jak również z pisemnej opinii biegłych sądowych wynika, iż biegli orzekali na podstawie materiału, który był także w dyspozycji dla organów orzeczniczych ZUS. Praktyczny wymiar rozstrzygnięcia zawartego w punkcie drugim wyroku oznacza, że w przypadku uprawomocnienia się wyroku przyznane świadczenia rentowe powinny zostać wypłacone ubezpieczonej z odsetkami za opóźnienie w wypłacie poszczególnych świadczeń. Na tym wygłoszenie uzasadnienia zakończono.